

Günah nedir?

Günah ruhumuzu hastalandırıp Allah'ı göremeyecek (veya görmenin netliğini azaltacak) hale getiren amellerdir. Ruhani yolculuğu zorlaştıran, engelli hale getiren amellerdir.

Böyle amellerden bazıları maddi olup bazıları da ruhanidir. Maddi olanların birçoğunun zararı açıktır, ortadadır. Örneğin yalan söylemek, adam öldürmek vs.

İyilik nedir?

İyilik insanın ruhunu Allah'ı görebilecek seviyeye getiren amellerdir. Sağlıklı insan iş görebilen, çalışabilen insandır. Oysa doktorlara sorulursa herkeste şu veya bu hastalığın her zaman mevcut olduğunu söylerler. Yani iyilik rüyet-i İlahiyi mümkün kılan ameldir. Bunun da günah gibi maddi ve ruhani kısımları vardır.

Günahın Tedavisi

İslamiyet "günah oluştuktan sonra tedavi yöntemi nedir?" sorusundan önce "günahın hiç oluşmaması için ne yapabiliriz?" sorusunu gündeme getirmiştir. Hiç şüphe yoktur ki bu sorunun cevabı günah sıkıntısından kurtulmak için bir anahtar gibidir. Kumaş kirlendikten sonra onu yıkamaktansa hiç kirletmemek mümkünse bu daha iyi değil mi?

Muhakkak ki en önemli ve güzel başlangıç noktası budur. Dolayısıyla görüyoruz ki İslamiyet diğer dinler gibi sadece oluşmuş olan günahı yok etmenin yöntemlerini değil, hiç oluşturmamaya yönelik tavsiyeler de beyan etmiştir.

Ama ne yazık ki Kuran-ı Kerim ilgimizi bu noktaya çevirmesine rağmen ve bazı evliyaların da bu konuya dikkat çekmelerine rağmen ümmet ve kavim olarak Müslümanlar bunu pek önemsememişlerdir. Günahın tohumlarının reşit olma yaşından çok önce atıldığını tamamen göz ardı etmişlerdir. İnsanlar “falanca kişi şimdi günahı işleyecek” deyince aslında bu cümlenin gerçek anlamı “içine çok önce atılmış olan günah tohumu şimdi büyüyüp bir ağaç olmuştur. Artık kendisini göstermeye hazırdır” şeklindedir. Tohum olmadan ağaç olur mu? Kesinlikle hayır. Eğer reşit olmadan önce gizli günah kabiliyeti olmasaydı birden bire nereden oluşurdu? Gerçek şudur ki her tür günah aslında çocukluk döneminin sonucudur. Her tür kötülük ergenlik çağından önce insanın kalbinde yerleşir, yeşerir. Hatta bazı durumlarda bazı kötülükler doğumdan önce bile yerleşirler. Ergenlik çağına geldikten sonra ulemaların “şimdi bunu günahtan kurtar” demesi abestir. Bu aşamada o artık tamamen şeytanın pençesindedir. Ben “her tür günaha karışmıştır” demiyorum. Günahın kabiliyeti ve onlara yenik düşmenin meyli oluşmuştur diyorum.

Anlattığım gibi tüm ahlaklar maddenin bazı özelliklerinden oluşurlar. Bunların dengesi küçük yaşta bozulursa çocuk son derece masum durmasına rağmen, günah işlemenin tüm kabiliyetlerini barındırıyor olacaktır. Bir düşününüz; günah nereden geliyor? Genetik yollar da yollardan birisi değil mi? Belli konularda belli özellikleri olan kavimlerin evlatları da aynı özellikleri taşır. Nesiller boyunca korkak davranan bir kavime cesaret eğitimi verilse bile zor anlarda korkaklık gösterecektir. Ya da en azından cesur kavimler gibi davranamayacaktır. İslahı mümkün olsa da genetik etkilerin varlığı şüphesizdir.

Sonra hırs, öfke, korku, sevgi, arzular, bunların hepsi günahı doğuran şeylerdir. Şimdi bir inceleyin. Bahsedilen konuların hepsi çocukken öğrenilir. Önemsemeyecek kadar küçük hatta şirin gibi görünen hareketlerinin arkasında tüm bunlar yer almıyor mu? Anne baba “çocuktur, yapar” derler ama en derin etkiler ve izlenimler çocukluk dönemine ait olmazlar mı? Birisinin malını alıp götürən birisi eğer çocukken nefesine hakim olma konusunda eğitilseydi bunu yapar mıydı? Cihat için giden birisi savaş meydanından korkarak kaçarsa “ne alçak birisidir” deriz ama

bir düşünün; onu oradan kaçırılan çocukluk döneminde annesi tarafından ona anlatılan ve korkaklık yaratan hikâyeler değil mi?

Öfke de aynı şekildedir. Anne baba dikkat etmezler ve çocuk büyüyünce kavgacı oluverir, her şeyde ses tonunu yükseltir. Sonra günah irade gücünün zayıflığından da oluşur. Peki, bunun bir sebebi yok mudur? İnsan neden sürekli “bu sefer yapacağım” desin ama kısa süre sonra vazgeçsin, bir şeyi başaramasın? Bu irade eksikliği bir günün ürünü değildir. Bilin ki bu da çocukluk döneminin bir mirasıdır. Olmasaydı neden tüm iyi niyetine rağmen bir türlü yapamaz olurdu? Eğer çocukluk döneminin terbiyesi eksik olmasaydı büyüyünce sadece “şunu yapma, bu iyi değildir” demesi yeterli olacaktı. Bunu duyan genç söylenen şeyi yapmayacaktı. “Bu da iyidir, bunu yap” deyince de doğrudan yapacaktı.

Şimdi de çocuklarda oluşan bu eksikliklerin ilacını anlatayım. İlk günah kapısını açan çocuğun doğumundan önceki dönemlerde anne babanın düşünceleridir. Her şey den önce bu kapının kapanması gerekir. Bu sebepten çocuklarının iyiliği için anne baba düşüncelerini pak ve tertemiz hale getirmek zorundadırlar. Bunu sürekli yapamıyorlarsa en azından İslamiyet’in sunduğu ilaçtan faydalansınlar ki evlatları bir yere kadar korunmuş olsun. Genetik olarak aktarılan günahlardan korunmak için İslamiyet bir dua öğretiyor. Erkek ve kadın çocuk yapma amacıyla birleşince bir dua etsinler diyor; (Buhari)

Yani Ey Allah bizi şeytandan koru, bize vereceğin evladı da şeytandan koru.

Bu bir üfürük, okus pokus değildir. Arapça olarak okunması da şart değildir. İnsan kendi dilinde “Ya Rabbi, günah son derece kötü bir şeydir. Bundan bizi de koru, çocuğumuzu da” diyebilir. O anda anne babanın zihinlerinde oluşan bu düşünce bir temizlik ve paklık verecektir ve şeytanla çocuk arasında bir duvar oluşacaktır. Peygamber efendimiz (sav) “bu duadan sonra doğan çocuk şeytanın etkisinden kurtulacaktır” demiştir.

Bazıları diyebilir ki biz de bu duayı okuduk ama netice alamadık. Bunun ilk cevabı şudur ki onlar gerçekten inanarak değil, sadece üfürükler gibi okurlar. Kaldı ki burada bahsedilen sadece genetik olarak aktarılan günahlardan korunmaktır. Doğumdan sonra oluşan günahları kapsamamaktadır. Genetik olarak aktarılan günahlardan sonra çocuğun düşüncelerinin kirliliği çocukluk döneminden başlayabilir. Önlem almak için İslamiyet çocuk doğar doğmaz terbiyesini başlatmıştır. Sanırım mümkün olsaydı peygamber efendimiz doğumdan da önce başlatırdı ama bu mümkün olmadığı için doğar doğmaz başlattı. Çocuk doğar doğmaz çocuğun kulağına ezan okunsun diye buyurdu[1]. Bu bir sihir değildir. Amaç anne babaya “sanmayın ki bu daha

küçüktür. Eğitimi şimdiden başlamalıdır” mesajını vermektir.

Ezandan sonra peygamber efendimiz çocukluk döneminde edep ve saygının öğretilmesini söylemiştir. Kendi akrabalarına öğreterek de bunun nasıl yapılacağını göstermiştir.

İmam Hasan (ra) küçükken bir seferinde yemek yerken ona [2] dedi. Yani “sağ elinle ye ve önünden ye”. Bu söylendiği zaman İmam Hasan’ın yaşı yaklaşık ikibuçuktu. Ülkemizde eğer çocuk elini her şeye karıştırırsa, her tarafını batırıp başkalarının üstüne de dökerse anne babaları sadece gülerler ve umursamazlar. En fazla azıcık azarlar ama amaçları çocuğun eğitimi değil, sadece başkalarına göstermektir. Hadislerde başka rivayetler de vardır.

Bir seferinde İmam Hasan (ra) çocukken sadaka olarak verilen hurmalardan birisini alıp ağzına koymuş. Peygamber efendimiz de parmağıyla ağzından çıkarmış. Bundan vermek istediği mesaj “Sen kendin çalışıp karnını doyurmalısın. Başkalarına yük olarak değil[3]” şeklindeydi.

Sözün özü insan hayatta ne olup çıkarsa çocukluk döneminin terbiyesi yüzündendir. Bu sebeptendir ki peygamber efendimiz (sav) şöyle buyurmuştur; [4]

Yani “çocuk fitrata uygun doğar. Sonra anne babaları onu Yahudi veya Nasranî veya Mecusi yaparlar”. Aynı şekilde Müslüman veya Hindu yapan da anne babalarıdır. Bu hadisin anlamı çocuk büyüyünce anne babaları çocuğu kiliseye götürüp Hıristiyan yaparlar değildir. Anlamı sadece şudur ki anne babanın amellerini inceleyip çocuk ta onlar gibi olur. Çocuk taklit etme kabiliyetine sahiptir. Eğer anne baba tarafından iyiliklere zorlanmayacaksa, başkalarının etkisinde kalacaktır, başkalarını taklit edecektir. Bazıları “bırakın çocukları. Büyüyünce kendileri Ahmedi Müslüman olurlar” derler. Ben de diyorum ki eğer başka hiçbir ses kulağına gitmeyecekse belki büyüyünce İslamiyet hakkında duyunca kabul edecektir ama etrafta bu kadar ters sesler varken o ancak gördüğünü taklit edecektir, duyduğunu kabul edecektir. Eğer melekler ona iyi şeyler söylemeyeceklerse şeytan onun arkadaşı olacaktır. Eğer kulağına iyilikler fısıldanmayacaklarsa, kötülükler fısıldanacaklardır. O da kötü olup çıkacaktır. Eğer sizler çocuklarınızı günahlardan korumak istiyorsanız gerekirse çocuklarınızı tamamen kötü çevrelerden ayırın. Ne yapın edin yeni nesli kurtarın, günahtan koruyun.

Çocuğun terbiyesi için yöntemler

1) Çocuk doğduktan sonra ilk uygulanması gereken yöntem ezandır. Bunu anlatmıştım.

2) İkinci yöntem şudur ki çocuğun temiz tutulması gerekir. Birileri diyebilir ki bu kadınların işidir. Doğrudur. Ama önce erkeklerde bu fikrin iyice yerleşmesi gerekir, sonra kadınlarda da oluşur. Erkekler kadınlara bunu anlatsınlar ki temiz olmayan bir bebeğin düşünceleri nasıl temiz olsun? Oysa görünen şudur ki aileler bunu hiç umursamazlar. Sohbetin ortasında eğer çocuk dışkısını yaparsa anneler sadece bir kumaşla silip, kumaşı da koltukaltlarına koyarlar. Hatta Kadiyan'ın etrafındaki köylerde bazı kadınlar çocuklarını temizlemek için ayakkabılarını bile kullanırlar. Sonra bir şekilde sağa sola atarlar, sözde görevlerinden kurtulmuş olurlar. Çocuğun bedeni temiz değilse ruhu nasıl temiz olsun? Oysa bedeni temiz olan bir çocuğun bu temizliği onun ruhunu da etkileyecektir, pak ve tertemiz kılacaktır. Pis kalmanın doğurduğu günahlardan kurtulmuş olacaktır. İlk günah meyillerinin pis kalma durumundan oluştuğu tıpa göre ispatlanmıştır. Çocuğun cinsel organları temiz olmazlarsa çocuk onlara dokunur. Bu ona bir haz verir ve şehvetin gücünü hissetmiş olur. Eğer çocuk her zaman temiz tutulursa ve büyüdükçe de ona "bak belli bölgelerin temiz tutulması, yıkanması şarttır" dense büyük ölçüde şehvetle alakalı günahlardan korunmuş olacaktır. Bu eğitimin de ilk günden başlanması gerekir.

3) Çocuğa yemek zamanında verilmelidir. Bu çocuğa istek ve arzuları bastırabilme gücü verir. Böylece birçok günahtan sakınabilir hale gelir. Hırsızlık, yağmacılık vs. gibi birçok günah aslında arzulara hâkim olamamak, bastıramamaktan oluşur. Böyle bir insan duygularını kontrol altında tutma gücüne sahip değildir. Bunun sebebi de her ağladığında annesinin ona süt vermesidir. Böyle yapmamak gerek. Küçük çocuklara süt ve büyüklere de yemek sadece tayin edilmiş saatlerde verilmesi gerek. Bu ayrıca onda

-

Dakik ve zaman kavramına hassas olma

-

İstek ve arzuları bastırabilme

-

Genel sağlık

-

İş birliğiyle çalışmanın alışkanlığı (böyle bir çocuk her seferinde herkesle birlikte yemek yiyeceği için bencil olmayacaktır)

-

İsraf etmeme alışkanlığı (sürekli bir şeyler atıştıran çocuk muhakkak bir kısmını atacaktır, yemeyecektir. Bu da zamanla israf etme huyunu onda oluşturacaktır. Oysa yemek zamanında verilirse hepsini yiyecektir. Böylece azla yetinme alışkanlığını da kazanacaktır)

-

Hırsla karşı savaşmanın alışkanlığı (örneğin bir dükkanın önünden geçerken bir şey isteyecektir ama o ona verilmeyince arzusunu bastıracaktır. Bunu çok yapınca büyüyene kadar hırsla karşı savaşma gücünü kazanmış olacaktır. Aynı şekilde evde duran bir şey isterse de “yemek zamanında verilecektir” denmeli. Bu onu daha güçlü yapacaktır. Çiftçiler evde sürekli bulunan ürünler isteyince böyle yapabilirler) vs. kazandıracaktır.

4) Çocuğa ihtiyaç giderme konusunda da saatlere tabi olma eğitimi verilmelidir. Bu sağlığı için de iyi olduğu gibi bedeninin uzuvlarına da dakik olma alışkanlığı kazandıracaktır. Belli saatlerde tuvalete gidince bağırsakları da belli saatlerde çalışmaya alışacaklardır. Böyle yaptıkça zaten ihtiyaç da o saatlerde olmaya başlayacaktır. Avrupa’da bazı insanlar tuvalete gitme ihtiyacından saatin ne olduğunu söyleyebilirler. “Saat herhalde şu kadar oldu” derler çünkü bağırsakları ancak o saatte çalışırlar. Çocuk için bu son derece önemlidir. her şeyi zamanında yapan çocukta namaz ve diğer ibadetlerin alışkanlığı iyice oturur. Millet ve kavmin bir parçası olduğu için ona düşen milli görevleri ihmal etmeme alışkanlığını da kazanacaktır. Yersiz coşmalar ve heyecanlanmalar da azalacaklardır. Yersiz heyecanlanmaların ana sebebi dakik olmamak ve zaman kavramına karşı hassas olmamaktır. Özellikle zamanında yemek yememek ve arada atıştırmak bu konuda çok tehlikelidir. Örneğin çocuk oynamak için dışarı çıkar. Yemek saati gelince annesi çağırır ama gelmez, oynamaya devam eder. Sonra alakasız bir saatte gelip isteyince annesi “dur otur biraz. Isıtıp vereyim” der ama çocuk artık açlığa dayanamadığı için bağıırır çağırır ve böylece heyecanlarını kontrol edemez hale gelir.

5) Aynı şekilde verilen yemeğin gerektiğinden fazla olmaması gerekir. Bu kanaati öğretir ve hırs yok edilir.

6) Verilen yemek çeşit çeşit olmalı. Et, sebzeler ve meyveler hepsi verilmeli, çünkü gıdalardan da çeşitli ahlaklar doğar. Muhtelif ahlakları elde etmek için farklı gıdaların verilmesi şarttır. Ama çocukluk dönemi için etin oranı sebzelere göre az olmalıdır çünkü et heyecan yaratan bir gıdadır ve fazla heyecan çocukluk dönemi için uygun değildir.

7) Çocuk biraz büyüyünce oyun oynar gibi ona bazı küçük işler verilmelidir. “Şunu getir, onu götür oraya bırak, bunu ona ver” denmeli. Benzer şeyler yaptırılmalı. Bir yere kadar da bağımsız olarak oynamaya da izin verilmeli.

8) Çocuğa kendi nefesine güvensin diye özel eğitim verilmelidir. Örneğin bir şey ortada olursa ve çocuk onu isterse ona “şimdi değil, falanca saatte vereceğim” denmeli. O şey de saklanmamalı, ortada bırakılmalı. her şeyin saklandığını gören çocuk kendisi de böyle yapacaktır ve hırsızlığı öğrenecektir.

9) Çocuğu çok fazla sevmek de doğru değildir. Sürekli öpülen çocuk çok kötü alışkanlıklar kazanır. Gittiği her yerde sevmek ister ve bu ciddi ahlaki sorunlar doğurur.

10) Anne baba çocuğa karşı fedakârlık yapmalıdırlar. Örneğin çocuk hastalandığı zaman eğer onun için bazı yiyecekler yasak ise anne baba da yememelidirler. Hatta o dönemde eve bile getirmemelidirler. Çocuğa “sana yasak olduğu için bizde yemiyoruz” demelidirler. Bu çocukta da fedakârlık yapabilme kabiliyetini oluşturacaktır.

11) Çocuk hastaysa çok dikkat edilmeli. Korkaklık, bencillik, huysuzluk, duygulara hâkim olamama vs. gibi birçok kötülük genellikle uzun süren hastalıklar neticesinde oluşurlar. Bazı hastalar etraftakileri çağırıp “ne olur gel yanımda otur” derken diğerleri yanlarından geçenlere “dikkat etsene, görmüyor musun? Kör müsün?” derler. Uzun hastalıklar bu gibi ahlaki bozukluklara sebebiyet verir. Hastalanınca insan iyi bakılıyor ve bu uzun sürerse iyi bakılmayı bir hak gibi görmeye başlar. İyileştikten sonra bile aynı şekilde devam eder.

12) Çocuklara korkutan hikâyeler okunmamalı. Bu korkaklığı doğurur ve böyle insanlar büyüyünce cesur davranamazlar. Eğer bir şekilde korkaklık oluşursa çocuğa kahramanların hikâyeleri anlatılmalı, cesur çocuklarla birlikte oynatılmalı.

13) Çocuğun arkadaşlarını da çocuk değil anne baba seçmeli. Hangi çocukta ahlaklar daha ala ise onunla arkadaşlık kurmasına izin vermeliler. Bu aynı zamanda anne babanın kendi eğitimi için de faydalı olacaktır. Aileler arasında bir nevi iş birliği de başlayacaktır çünkü falanca çocukla oyna dedikten sonra artık anne babalar daha yakından takip de edecekler.

14) Çocuğa yaşına uygun sorumluluk gerektiren işler verilmeli ki sorumluluk nedir anlasın. Hikayeye göre birisinin iki çocuğu vardı. İkisini çağırıldı ve birisinin eline bir elma verip “paylaşıp yiyin” dedi. Çocuklar elmayı alıp giderken babası “nasıl paylaşacağınızı biliyor musunuz?” diye sormuş. Çocuklar “hayır” cevabını verince o da “kesen az olan tarafı alsın, diğeri de çok olanı” demiş. Elinde elma olan çocuk bunu duyunca “o zaman o kessin” demiş. Sanırım o fedakârlık yapma alışkanlığını kaybetmişti ama şunu da biliyordu ki eğer sorumluluk bana verilirse az almak zorunda kalacağım. Sorumluk sahibi yapmak için bazı oyunlar çok faydalıdır, özellikle futbol vs. Ama oyunlarda ayrıca kötü alışkanlıklar kazanmasın diye de dikkat etmek gerekir. Genellikle anne babalar kendi çocuğunun taraftarlığını yaparlar ve başkalarının çocuklarını zorla kabul etmeye mecbur bırakırlar. Böyle anne babaların çocuğu da inatçılığı öğrenir, “ille de benim dediğim olacak” demeye alışır.

15) Çocuğa “sen iyi birisisin” denmeli. Peygamber efendimiz (sav) “çocuklarınıza küfür etmeyin. Böyle yaparsanız melekler de ‘o zaman bu gerçekten de böyle olsun’ diyecekler ve çocuk gerçekten de öyle olacak” diyerek ne kadar ince bir noktaya temas etmiştir. Melekler bizim amellerimizi sonuçlandıran varlıklardır. Çocuğa “sen çok kötüsün” deyince o da zihninde “ben gerçekten de kötüyüm” düşüncesini yerleştirir ve yavaş yavaş öyle olur. Bu yüzden çocuğa hiç küfür edilmemelidir. Sadece iyi şeyler söylenmeli, “sen iyi birisisin” denmeli, iyi ahlaklar öğretilmeli. Bugün kızım benden biraz para istedi. Sol elini uzatınca ben “bu doğru değil” dedim. O da hemen “evet fark ettim. Bir daha yapmayacağım” dedi. Yani anlatınca hemen anladı[5].

16) Çocukta inatçılık oluşmasın diye özel çaba gösterilmeli. Bir konuda inat ederse hemen başka şeylerle meşgul edilmelidir. Sonra inat etmenin gerekçesi öğrenilip yok edilmelidir.

17) Çocukla saygılı bir şekilde konuşulmalıdır. Ona sen diye hitap edersek o da her şeyi taklit ettiği için herkese sen diye hitap edecektir.

18) Çocuğun önünde yalan söylenmemeli, kibir gösterilmemeli, sert dil kullanılmamalı, yoksa o da bunları öğrenecektir. Genellikle çocuğu yalancı yapan anne babalardır. Örneğin anne çocuğun önünde bir şey yapmıştır ama sorulunca “ben yapmadım” der. Bu çocuğa yalan söylemeyi öğretir. Çocuk ortalıkta yokken yalan söylesinler demek istemiyorum tabi. Demek

istediğim şudur ki eğer anne babalar kendi kötü alışkanlıklarından kurtulamıyorlarsa en azından çocukların önünde dikkat etsinler ki bir sonraki nesil kurtulmuş olsun.

19) Çocuk her tür uyuşturuculardan korunmalıdır. Uyuşturucular çocukların sinirlerini zayıflatırlar. Yalan söyleme alışkanlığı da bunların kullanımının sonucudur. Uyuşturucu kullanan birisi hiç düşünmeden taklit etme alışkanlığını kazanır. Vaat edilen Mesih'in birinci halifesi olan Mevlevi Nuruddin'in dinden uzaklaşmış, alakasını kesmiş ve uyuşturucu bağımlısı olan bir akrabası vardı. O bir seferinde yanında birini getirmiş ve "bunu da kendim gibi yapacağım" demiş. Birinci halife ona "sen kendin bozulmuşsun, bunu niye bozuyorsun?" demiş ama o dinlememiş. Sonra bir gün Mevlevi Nuruddin o çocuğu çağırmış ve "neden onunla birliktesin? O işi gücü olmayan bir uyuşturucu bağımlısıdır. Sen bir mesleği öğren ve ayrıl" demiş. Bunun üzerine o çocuk ondan ayrılmış ve gitmiş. Ama belli bir müddet sonra uyuşturucu bağımlısı olan, başka bir çocuğu bulup getirmiş ve birinci halifeye "bunu da bozarsan o zaman anlarım" demiş. Yani onun gözünde "uyuşturucu kullanmak" demek bozmaktı. Birinci halife yeni gelen çocuğa da çok anlatmış, "benden para al ama bundan ayrıl" demiş ama o dinlememiş. Bir gün artık uyuşturucu bağımlısına "sen ne yaptın da bunu bu hale getirdin?" diye sormuş. O da "ben buna da uyuşturucu veriyorum ve neticesinde bunun irade gücü kalmamıştır. Bana mahkûmdur" dedi. Yani uyuşturucular insanın temel irade gücünü zayıflatan şeylerdir. Sonra en tehlikeli olan ahlaksal hastalık yalandır. Bu inanılmaz ince ve fark edilmez yollarla sirayet eder. Çocuk muhakkak bundan korunmalıdır. Bazı durumlarda bu hastalık kendi kendine bile oluşabilir. Çocukların hayal etme kabiliyeti inanılmazdır. Ne duyarsa ona zihninde bir şekil verir. Kız kardeşimiz küçükken her gün uzun rüyalar anlatırdı. Biz de bu kadar uzun rüyalar nasıl görüyor diye hayret ederdik. Sonradan öğrendik ki gece uyumadan düşündüğü şeyleri rüya sanırdı. Aynı şekilde çocuk düşündüğü her şeyi gerçek sanır ve bu yavaş yavaş onda yalan söyleme alışkanlığını doğurur. Bu yüzden çocuğa sürekli "bak hayal başka şeydir, gerçek ise başka" denmelidir. Hayal'in ne olduğunu çocuk iyice anlarsa yalan söylemekten de kurtulabilir.

20) Çocuk ayrı (ve görünmediği) bir yerde oynamamalıdır.

21) Çıplak gezmemelidir.

22) Her zaman hatasını kabul etsin diye alıştırmalıdır. Bunun yöntemleri vardır.

Onların önünde anne baba kendi hatalarını açıkça kabul etsinler

-

Eğer çocuk bir hata yaparsa ona öyle bir şekilde “biz senin iyiliğini düşünüyoruz” desinler ki çocuk gerçekten önemli bir şey kaybettiğini düşünmeye başlasın. “Bu kadar üzüldüklerine göre herhalde çok önemlidir” demeye başlasın

-

Bir daha olmasın diye onunla sürekli konuşmalıdırlar. Sorunun ciddi olduğunu göstermek için gerekirse çocuğun verdiği zararı çocuğun önünde bir şekilde ödesinler. Bunu gören çocuk olayın ciddiyetini anlayacaktır. Başkasının suçunun başkası tarafından ödenmesi (Küffare) son derece kötü bir şeydir ama çocuğun eğitimi için böyle yöntemler faydalıdır

-

Azarlacaksa muhakkak kimsenin önünde değil, ayrı bir yerde azarlansın.

23) Çocuklar biraz para sahibi yapılmalıdırlar. Bu onlara

-

Sadaka verme alışkanlığı

-

Azla yetinmek

-

Akrabalara yardım etmek gibi konuları öğretecektir. Örneğin çocukta üç kuruş varsa ona “git bir kuruşluk bir şey al ve arkadaşlarınla paylaş. İkinci kuruşla kendine bir şey al ve kalanı da sadaka olarak bir fakire ver” denilebilir.

24) Aynı şekilde çocukların ortak malları da olmalıdır. Örneğin bir oyuncak alınır ve “bu hepimizindir” denir. “Hepiniz bununla oynayın ve hiç kimse bozmasın, bozulmasın diye de dikkat etsin” denilebilir. Bu devletin mallarına karşı hassas davranma alışkanlığını da kazandıracaktır.

25) Çocuğa temel adap ve medeni davranışlar öğretilmelidir.

26) Çocuğun bedensel antrenmanı için de çaba gösterilmelidir. Zorluk çekebilen bir çocuk olmalıdır. Bu hem dünyevi anlamda ilerleme hem nefsin ıslahı, ikisi için de faydalıdır. Ahlak ve ruhaniyetle ilgili verdiğim tanımı hatırlayacak olursak ancak belli özellikleri kazanmış çocuk başarılı bir terbiyeden geçmiş sayılacaktır.

Çocuklarımızın Sahip Olması Gereken Şartlar

1) Kendisi ahlaklı olsun ve ruhaniyet sahibi de olsun. Birinci şartın yerine getirilip getirilmediğinin kriterleri şunlardır;

-

Çocuk büyüyünce şeriat kurallarına harfiyen inansın ve amele dönüştürsün

-

Güçlü bir iradeye sahip olsun ki fitnelerden etkilenmesin

-

Kendi zaruri ihtiyaçlarını karşılayabilecek seviyede olsun ve hayatını koruyabilen birisi olsun

-

Kendi mal mülkünü koruyabilecek seviyede olsun ve bunun için gerekeni yapsın.

2) Başkalarını da kendisi gibi yapacak güce sahip olsun. İkinci şartın kıstasları şunlardır;

-

Yüksek ahlakları sergilesin

-

Başkalarının eğitimi ve terbiyesinde yer alsın, bunun için uğraşsın.

-

İmkânlarını zayi etmesin. Hatta bunları cemaatin ve dinin faydası için kullansın.

3) Cemaatimizin kurallarına göre hareket etme kabiliyetine sahip olsun. Üçüncü şartın kıstasları şunlardır;

-

Kendi sağlığına dikkat eden birisi olsun

-

Cemaatin mallarını ve haklarını koruyan birisi olsun

-

Başkalarına zarar veren herhangi bir şey yapmasın

-

Gerekirse tüm milletin çektiği bir cezayı çekmeye hazır olsun

4) Tüm sevgileri arka plana atabilen, bastırabilen bir Allah sevgisine sahip olsun. Dördüncü şartın kıstasları şunlardır;

-

Kelam-ı İlahiye (Kuran-ı Kerim) karşı son derece saygılı ve öğrenmeye hevesli olsun

-

Nerede olursa olsun Allah'ın ismi geçince sussun, saygıyla dinlesin.

-

Dünyada yaşamasına rağmen dünyayla bir alakası olmasın

-

Allah'ın sevgisinin doğurduğu alametler onda gözüksün, belli olsun

Halife-tül Mesih II Mirza Beşirüd-din Mahmud Ahmed (ra)

27 Aralık 1925 Tarihli Yıllık Toplantıdaki Konuşmasından

[1] Kenzul ümmal

[2] Buhari

[3] Buhari

[4] Buhari

[5] İslamiyet'te bir şeyi almak için sağ el uzatılır*